

Kleiner Behördenführer Malý průvodce úřady

Unterschiede und Gemeinsamkeiten auf kommunaler Ebene
Rozdíly a podobnosti na komunální úrovni

Erstellt im Rahmen des Projekts

„*Neue Wege der kommunalen Zusammenarbeit im Gebiet der Euregio Egrensis*“
in der Zusammenarbeit der Stadt Bad Lobenstein und der Mikroregion Sokolov-východ

Vytvořeno v rámci projektu

„*Nové cesty komunální spolupráce v prostoru Euregia Egrensis*“
ve spolupráci města Bad Lobenstein a Mikroregionu Sokolov-východ

Europäische Union. Europäischer
Fonds für regionale Entwicklung.
Evropská unie. Evropský fond pro
regionální rozvoj.

Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
Interreg V A / 2014 – 2020

Inhaltsangabe / Obsah

Einleitung / Úvod	2
Grundinformationen / Základní informace	3
Gebiet und administrative Gliederung/ Územní a administrativní členění	5
Tschechische Republik / Česká republika	5
Bundesrepublik Deutschland / Spolková republika Německo	7
Vergleich des Staatsapparates / Porovnání státního aparátu	9
Öffentliche Verwaltung / Veřejná správa	11
Stellung des Beamten / Postavení úředníka	22
Schulsystem / Školství	23
Kleines Wörterbuch / Malý slovník	25

Einleitung / Úvod

Ein Vergleich zwischen der tschechischen und der deutschen öffentlichen Verwaltung ist nicht einfach. Jedes Land ist auf einem anderen System der Funktionsweise der öffentlichen Verwaltung aufgebaut. Diese Broschüre versucht die Ähnlichkeiten sowie die Unterschiede in der öffentlichen Verwaltung der beiden Länder darzustellen.

Während die Tschechische Republik ein Einheitsstaat, also ein Verwaltungsgebiet ist, ist die Bundesrepublik Deutschland in dieser Hinsicht etwas komplexer. Die Bundesrepublik Deutschland ist weiter in einzelne Bundesländer unterteilt (Einzelheiten in einem separaten Kapitel) und jedes Bundesland hat seine öffentliche Verwaltung unterschiedlich aufgebaut. Ein 1:1-Vergleich beider Länder ist daher nicht möglich.

Jedes Kapitel ist zweisprachig, wobei die Sprache, die das jeweils andere Land beschreibt, immer zuerst priorisiert wird.

Diese Publikation richtet sich sowohl an Beamte von Kommunen und Städten als auch an die Öffentlichkeit. Daher ist dies eine sehr vereinfachte Darstellung der Funktionsweise der kommunalen Selbstverwaltung und zielt hauptsächlich auf Vergleiche auf kommunaler Ebene ab.

Am Ende finden Sie ein Wörterbuch mit speziellen Fachbegriffen zu diesem Thema.

Porovnání české a německé veřejné správy není jednoduché. Každá země je postavena na jiném systému fungování veřejné správy. Tato brožura se pokusí představit podobnosti a také rozdíly ve veřejné správě obou zemí.

Zatímco Česká republika je jeden unitární stát, tedy jedno správní území, Spolková republika Německo je v tomto ohledu poněkud složitější. SRN se totiž dělí ještě na jednotlivé spolkové země (rozepsáno v samostatné kapitole) a každá spolková země má proces veřejné správy nastaven odlišně. Nelze proto porovnávat obě země 1:1.

Každá kapitola je dvoujazyčná, kdy je upřednostněn vždy jazyk popisující opačnou zemi.

Tato publikace je určena jednak pracovníkům obcí a měst, jednak široké laické veřejnosti. Proto se jedná o velmi zjednodušený náhled do fungování územní samosprávy a zaměřuje se primárně na její srovnání v úrovni obcí.

V závěru naleznete slovník specifických pojmů souvisejících s danou problematikou.

Grundinformationen / Základní informace

Bundesrepublik Deutschland / Spolková republika Německo

- die Abkürzung: BRD, auf Tschechisch: SRN /
zkratka: SRN, v němčině: BRD
- Föderative Republik – 16 Bundesländer (13+3) /
Federativní republika – 16 spolkových zemí (13+3)
- Grundgesetz / Základní zákon
- 3. 10. 1990 die Deutsche Wiedervereinigung /
3. 10. 1990 znovusjednocení Německa

Tschechische Republik / Česká republika

- die Abkürzung: CZ, auf Tschechisch: ČR /
zkratka: ČR, německy: CZ
- Einheitsstaat / Unitární stát
- Verfassung / Ústava
- 1. 1. 1993 Tag der Erneuerung des selbständigen
tschechischen Staates / 1. 1. 1993 Den obnovy
samostatného českého státu

Spolková republika Německo / Bundesrepublik Deutschland

Federativní republika / federace = složený stát, skládající se z členů federace,
v případě Německa jsou to spolkové země.

Föderative Republik / Föderation = ist ein zusammengesetzter Staat, der
aus Mitgliedern eines Bundes besteht, im Falle Deutschlands aus den
Bundesländern.

Základní zákon = německy Grundgesetz, je ústavou SRN a platí ve všech spol-
kových zemích.

Grundgesetz = ist die Verfassung der BRD und ist gültig für alle Bundesländer.

Znovusjednocení Německa – dne 3. 10. 1990 došlo k připojení Německé demokratické republiky, včetně Východního Berlína, ke Spolkové republice Německo. SRN tak byla rozšířena o pět nových spolkových zemí (tzv. Neue Bundesländer) a došlo ke sjednocení Berlína, do kterého byl začleněn jak dosavadní Západní Berlín, tak Východní Berlín.

Die deutsche Wiedervereinigung = am 3. 10. 1990 wurde die Deutsche Demokratische Republik einschließlich Ost-Berlin an die Bundesrepublik Deutschland angeschlossen. Die BRD wurde so um fünf neue Bundesländer (sog. Neue Bundesländer) erweitert und Berlin wurde aus West- und Ost-Berlin vereinigt.

Tschechische Republik / Česká republika

Einheitsstaat = ein Staat mit einem einheitlichen System staatlicher Körperschaften, einer einheitlichen Rechtsordnung und einem unteilbaren Gebiet. Gebräuchlich ist heute zunehmend auch der Ausdruck Zentralstaat. Dies ist das Gegenteil des Konzepts einer Bundesrepublik.

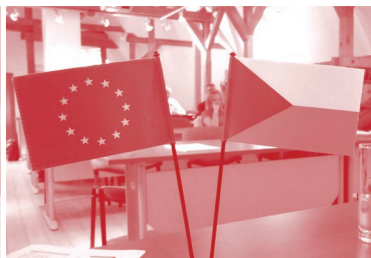
Unitární stát = stát s jednotnou soustavou státních orgánů, s jednotným právním řádem a nedělitelným územím. Jedná se o protiklad pojmu federace, federativní republika.

Verfassung = das zentrale Rechtsdokument. Sie regelt den grundlegenden organisatorischen Staatsaufbau, schafft Regeln für die Ausübung staatlicher Macht.

Ústava = centrální právní dokument, upravuje základní organizační fungování státu, tvoří pravidla pro výkon státní moci.

Tag der Erneuerung des selbständigen tschechischen Staates - nach der Trennung der Tschechoslowakei entstanden am 1. 1. 1993 ein selbständiger tschechischer und slowakischer Staat.

Den obnovy samostatné české státnosti = po rozdělení Československa vznikl 1. 1. 1993 samostatný český a slovenský stát.

Gebiet und administrative Gliederung

Územní a administrativní členění

Tschechische Republik / Česká republika

Das Staatsgebiet der Tschechischen Republik umfasst die

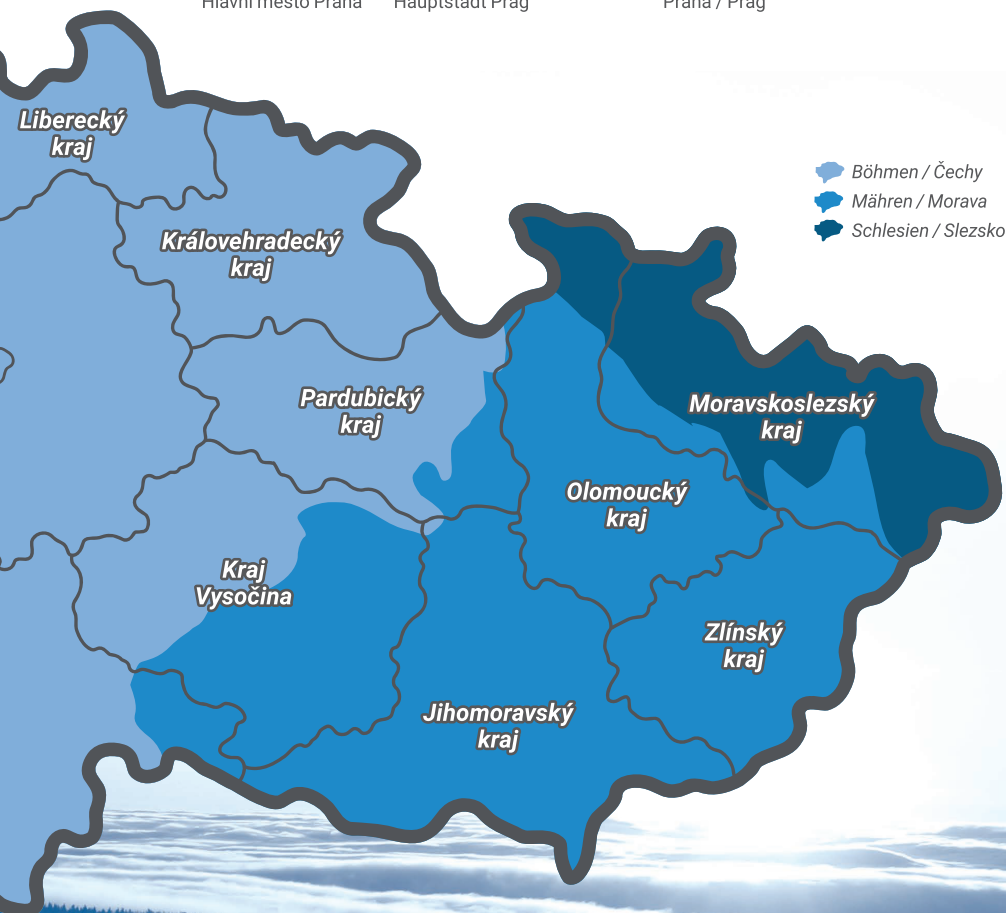
drei historischen Länder Böhmen, Mähren und Schlesien.

Die Tschechische Republik ist in die **14** höheren selbstverwaltenden Gebietseinheiten („**kraj**“ = Bezirk) und in mehr als 6.000 Gemeinden (sog. elementare selbstverwaltende Gebietseinheiten) gegliedert. Die Bezirke verfügen über einen sogenannten eigenen und einen übertragenen Wirkungskreis.

Státní území České republiky zahrnuje tři historické země – Čechy, Moravu a Slezsko. Česká republika je rozdělena do 14 vyšších samosprávných územních celků (krajů) a více jak 6.000 obcí (tzv. elementárních samosprávných územních celků). Kraje disponují tzv. samostatnou a přenesenou působností.

Kraj	Bezirk	Krajské město / Verwaltungssitz
Karlovarský	Karlsbader Bezirk	Karlovy Vary / Karlsbad
Ústecký	Aussiger Bezirk	Ústí nad Labem / Aussig an der Elbe
Plzeňský	Pilsner Bezirk	Plzeň / Pilsen
Středočeský	Mittelböhmischer Bezirk	Praha / Prag
Jihočeský	Südböhmischer Bezirk	České Budějovice / Budweis
Liberecký	Reichenberger Bezirk	Liberec / Reichenberg
Královehradecký	Königgrätzer Bezirk	Hradec Králové / Königgrätz
Pardubický	Pardubitzer Bezirk	Pardubice / Pardubitz
Vysočina	Bezirk Hochland	Jihlava / Iglau
Jihomoravský	Südmährischer Bezirk	Brno / Brünn
Olomoucký	Olmützer Bezirk	Olomouc / Olmütz
Zlínský	Zliner Bezirk	Zlín / Zlin
Moravskoslezský	Mährisch-Schlesischer Bezirk	Ostrava / Ostrau
Hlavní město Praha	Hauptstadt Prag	Praha / Prag

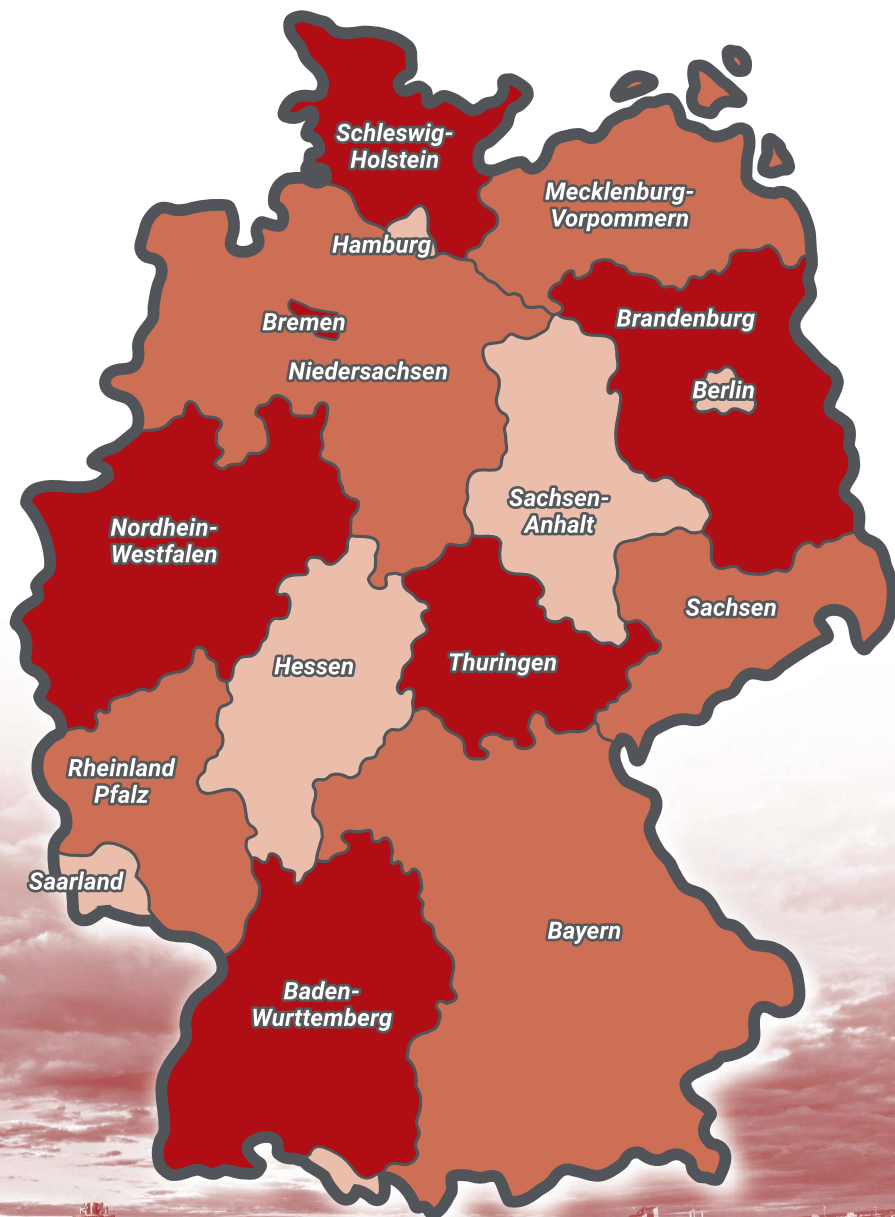

Spolková republika Německo / Bundesrepublik Deutschland

Spolková republika Německo je rozdělena na 16 spolkových zemí, které jsou souhrnně označovány jako Bundesländer. Z 16 spolkových zemí jsou 3 městské státy – Berlín, Hamburk a Brémy, tzn. že se jedná pouze o města, která jsou na stejné úrovni jako zbylé spolkové země. Zbylé spolkové země se nazývají teritoriální. Každá spolková země má svoji: ústavu, legislativu a soustavu nejvyšších státních orgánů.

Die Bundesrepublik Deutschland ist in 16 Bundesländer geteilt. Von den 16 Bundesländern sind 3 Stadtstaaten – Berlin, Hamburg, Bremen, d.h. es handelt sich um Städte, die auf der gleichen Ebene wie die übrigen Bundesländer stehen. Die übrigen Bundesländer werden als Flächenländer bezeichnet. Jedes Bundesland hat seine eigene Verfassung, Legislative und das System der höchsten Staatsorgane.

Bundesland	Spolková země	Hauptstadt / Hlavní město
Baden-Württemberg	Bádensko-Württembersko	Stuttgart
Bayern	Bavorsko	München/Mnichov
Brandenburg	Braniborsko	Potsdam/Postupim
Niedersachsen	Dolní Sasko	Hannover
Thüringen	Durynsko	Erfurt
Hessen	Hesensko	Wiesbaden
Mecklenburg-Vorpommern	Meklenbursko-Přední Pomořansko	Schwerin
Rheinland-Pfalz	Porýní-Falc	Mainz/Mohuč
Saarland	Sársko	Saarbrücken
Sachsen	Sasko	Dresden/Drážďany
Sachsen-Anhalt	Sasko-Anhaltsko	Magdeburg
Nordrhein-Westfalen	Severní Porýní-Vestfálsko	Düsseldorf
Schleswig-Holstein	Šlesvicko-Holštýnsko	Kiel
Berlin	Berlín	
Bremen	Brémy	
Hamburg	Hamburk	

Vergleich des Staatsapparates

Porovnání státního aparátu

Bundesrepublik Deutschland

1. Exekutive

Bundesregierung/Bundeskanzler

- Olaf Scholz

Bundespräsident

- Frank-Walter Steinmeier

2. Legislative (Gesetzgebung)

= Einkammersystem

Bundestag

- Sitz in Berlin
- Vom Staatsvolk gewählt
- 709 Abgeordnete
- Für 4 Jahre gewählt

Bundesrat

- = unparlamentarisches legislatives Organ mit der Funktion der zweiten Kammer des Parlaments, vertritt die Interessen des Bundeslandes, es handelt sich um kein gewähltes Organ
- Die Vertreter werden von den jeweiligen Bundesländern delegiert (je nach Bevölkerungszahl, mindestens 3 Mandate für jedes Bundesland)
- 69 Vertreter
- Sitz in Berlin

3. Judikative

Gerichte

- Bundesverfassungsgericht – garantiert die Verfassungsmäßigkeit, Sitz in Karlsruhe
- Verfassungsgerichte sind in den jeweiligen Bundesländern

Spolková republika Německo

1. Exekutiva (moc výkonná)

Spolková vláda/spolkový kancléř

- Olaf Scholz

Spolkový prezident

- Frank-Walter Steinmeier

2. Legislativa (moc zákonodárná)

= jednokomorový systém

Spolkový sněm

- Sídlo v Berlíně
- Volen státním obyvatelstvem
- 709 poslanců
- Volen na 4 roky

Spolková rada

- = neparlamentní legislativní orgán s funkcemi druhé komory, zastupuje zájmy spolkové země, není to volený orgán
- Zástupci jsou delegováni jednotlivými spolkovými zeměmi (vždy podle počtu obyvatel, minimálně 3 mandáty pro každou spolkovou zemi)
- 69 zástupců
- Sídlo v Berlíně

3. Jurisdikce (moc soudní)

Soudy

- Spolkový ústavní soud – garant ústavnosti, sídlí v Karlsruhe
- Ústavní soudy jsou v jednotlivých spolkových zemích

Česká republika

1. Exekutiva (moc výkonná)

Prezident

- Miloš Zeman

Premiér

- Petr Fiala

2. Legislativa (moc zákonodárná)

= asymetrický dvoukomorový systém

Parlament

Poslanecká sněmovna ČR (dolní komora)

- 200 poslanců
- Volení na 4 roky přímo obyvatelstvem
- Sídlo v Praze

Senát (horní komora)

- 81 senátorů
- Volení na 6 let přímo obyvatelstvem
- Sídlo v Praze

3. Jurisdikce (moc soudní)

Soudy

- Ústavní soud je garantem ústavnosti, sídlo v Brně
- Soustava obecných soudů
 - Nejvyšší soud v Brně
 - Vrchní soudy v Praze a Olomouci
 - Krajské soudy (8)
 - Okresní soudy (86)

Tschechische Republik

1. Exekutive

Präsident

- Miloš Zeman

Premierminister

- Petr Fiala

2. Legislative

= asymmetrisches Zweikammersystem

Parlament

Abgeordnetenhaus (untere Kammer)

- 200 Abgeordnete
- Für 4 Jahre vom Volk gewählt
- Sitz in Prag

Senat (obere Kammer)

- 81 Senatoren
- Für 6 Jahre vom Volk gewählt
- Sitz in Prag

3. Judikative

Gerichte

- Das Verfassungsgericht garantiert die Verfassungsmäßigkeit, Sitz in Brunn
- Das System der ordentlichen Gerichtsbarkeit
 - Oberstes Gericht in Brunn
 - Obergerichte in Prag und Olmütz
 - Bezirksgerichte (8)
 - Kreisgerichte (86)

Dieses Kapitel widmet sich der öffentlichen Verwaltung und Selbstverwaltung auf der niedrigeren Instanz.

Tato kapitola se věnuje rozdílům veřejné správy a samosprávy na nižší úrovni.

BRD - Německo

ČR - Tschechische Republik

1. Bezirke / Kraje

Bundesrepublik Deutschland	Spolková republika Německo
Regierungsbezirke gibt es in folgenden Bundesländern: Baden-Württemberg – 4 Regierungsbezirke Bayern – 7 Regierungsbezirke Hessen – 3 Regierungsbezirke Nordrhein-Westfalen – 5 Regierungsbezirke	Vládní obvody existují v těchto spolkových zemích: Bádensko-Virtembersko – 4 vládní obvody Bavorsko – 7 vládních obvodů Hessensko – 3 vládní obvody Severní Porýní-Vestfálsko – 5 vládních obvodů
Selbstverwaltungskörperschaften	Samosprávné korporace

Česká republika	Tschechische Republik
V České republice je celkem 14 krajů.	In der Tschechischen Republik sind 14 Bezirke.
Vyšší územně samosprávné celky = veřejnoprávní korporace.	Höhere territoriale Selbstverwaltungseinheiten = Körperschaften des öffentlichen Rechts.

Bezirke in der Tschechischen Republik können wir nicht mit Regierungsbezirken oder Landkreisen in Deutschland vergleichen.

Kraje v ČR není možné srovnávat s vládními obvody nebo zemskými okresy v Německu.

2. Landkreise / Okresy

Bundesrepublik Deutschland	Spolková republika Německo
294 Landkreise	294 okresů
Die Benennung ist in der Kompetenz der Bundesländer: • Landkreis (Bayern, Sachsen-Anhalt, Sachsen, Baden-Württemberg) oder nur • Kreis (Nordrhein-Westfalen oder Schleswig-Holstein)	Pojmenování v kompetenci spolkových zemí: • Landkreis (Bavorsko, Sasko-Anhaltsko, Sasko, Bádensko-Virtembersko) nebo pouze • Kreis (Severní Porýní-Vestfálsko či Šlesvicko-Holštýnsko)
Territoriale Selbstverwaltungseinheit mit dem Recht auf Selbstverwaltung.	Územně samosprávná jednotka s právem na samosprávu.
Eine Zwischenebene zwischen Kommunen und Bundesländern.	Mezistupeň mezi obcemi a spolkovou zemí.
ERKLÄRUNG DER BEGRIFFE: • Landrat = Gesetzlicher Vertreter, vertritt nach Außen • Kreistag = Vertretungsorgan des Landkreises, besteht aus dem Landrat und Kreisräten • Landratsamt = in einigen Ländern Deutschlands ist es die Bezeichnung für die Verwaltung eines Landkreises	VYSVĚTLENÍ POJMŮ: • Zemský rada = statutární představitel, zastupuje navenek • Okresní sněm = zastupitelský orgán okresu, tvoří jej předseda (zemský rada) a členové zastupitelstva • Okresní úřad = v některých německých státech se jedná o označení pro správu okresu

Česká republika	Spolková republika Německo
Okresy zanikly v roce 2002 a dnes existují jen jako územní jednotky.	Wurden 2002 aufgelöst und existieren heute nur noch als Gebietseinheiten.
Nemá okresní úřady.	Hat keine Bezirksämter.
Kompetence okresních úřadů převzaly zčásti krajské úřady a zčásti obecní úřady obcí s rozšířenou působností státní správy.	Die Kompetenzen der Bezirkshauptmannschaften wurden teilweise von Kreisämtern und teilweise von sogenannten ORP-Kommunen (mit erweiterten Befugnissen) übernommen.
Zůstala zachována okresní organizace, např. u soudů a policie. Okresy jsou také používány pro statistické a územně-orientační účely.	Die Bezirksorganisation blieb erhalten, z.B. bei den Gerichten und der Polizei. Man benutzt die Bezirke auch weiter als eine statistische und territoriale Einheit.

3. Gemeinden / Obce

Gemeinden als Grundeinheit im System in BRD/CZ, mit eigener Selbstverwaltung (eigener Wirkungskreis) und Staatsverwaltung (übertragener Wirkungskreis). Die Selbstverwaltung teilt sich in der BRD noch in die freiwilligen und pflichtigen Selbstverwaltungsaufgaben. In der Tschechischen Republik ist es so nicht aufgeteilt, aber die Gemeinden können freiwillige Aufgaben realisieren.

Beispiele der Selbstverwaltung: Errichtung von Schulen, Erlass allgemein verbindlichen Ortsrechts (BRD und auch CZ), Gemeindepolizei (nur CZ), Feuerwehrwesen (in BRD ausschließlich nur Aufgabe der Gemeinde)

Beispiele der Staatsverwaltung: Einwohnermeldewesen, Ausstellung von Baugenehmigungen (in CZ-Gemeinden mit beauftragtem Gemeindeamt, in BRD kreisfreie Städte), Personalausweisen und Reisepässen (in CZ nur Gemeinden mit erweitertem Wirkungskreis).

Obce jsou základní jednotky systému v SRN i ČR, se samosprávou (vlastní působnost) a státní správou (přenesená působnost). Samospráva se v SRN ještě dělí na dobrovolné a povinné samosprávné úkoly. V ČR to takto rozdělené není, ale obce mohou dobrovolné úkoly realizovat.

Příklady samosprávy: zřizování škol, vydávání obecně závazných vyhlášek (SRN i ČR), zřizování obecní policie (jen ČR), požární ochrana (v SRN výlučně úkolem obce).

Příklady státní správy: evidence obyvatel, vydávání stavebních povolení (v ČR obec s pověřeným úřadem, v SRN obce nespádající pod žádný okres), občanských průkazů a pasů (v ČR pouze ORP).

ANZAHL DER GEMEINDEN / POČET OBCÍ:

6.253 Gemeinden in der Tschechischen Republik / obcí v ČR.

10.796 obcí ve Spolkové republice Německo / Gemeinden in der BRD.

Die folgenden Tabellen zeigen den Vergleich in / Následující tabulky ukazují srovnání v

- Benennung der Gemeinden in BRD und CZ / pojmenování obcí v SRN a ČR,
- Einteilung der Gemeinden nach Umfang der Aufgaben in BRD und CZ / rozdělení obcí dle rozsahu úkolů v SRN a ČR,
- Gemeinde Gemeinschaften / společenství obcí,
- Gemeindeorgane in BRD und CZ / orgánech obcí v SRN a ČR.

Wenn das Äquivalent für das andere Land leer ist, bedeutet dies, dass es hier nicht bekannt ist (nicht existiert).

Pokud je ekvivalent u druhého státu prázdný, znamená to, že zde není znám (neexistuje).

Benennung / Pojmenování

BRD - SRN	ČR - CZ
Všechna sídla se nazývají obec . <i>Alle Siedlungen heißen Gemeinde.</i>	Alle Siedlungen heißen Gemeinde . <i>Všechna sídla se nazývají obec.</i>
Markt (městys) Označení je dáno historicky nebo je propůjčené státním ministerstvem vnitra s ohledem na počet obyvatel, hospodářský význam. <i>Die Bezeichnung ist historisch gegeben oder wurde durch das Staatsministerium des Innern aufgrund der Einwohnerzahl, wirtschaftlichen Bedeutung verliehen.</i>	Markt (městys) Kleiner als eine Stadt, historische Bezeichnung einer Gemeinde mit Marktrecht. <i>Menší než město, historické označení obce s trhovými právy.</i>
Stadt (město) Označení je dáno historicky nebo je propůjčené státním ministerstvem vnitra s ohledem na počet obyvatel, hospodářský význam. <i>Die Bezeichnung ist historisch gegeben oder wurde durch das Staatsministerium des Innern aufgrund der Einwohnerzahl, wirtschaftlichen Bedeutung verliehen.</i>	Stadt (město) Muss in der Regel mindestens 3.000 Einwohner haben. <i>Musí mít zpravidla alespoň 3000 obyvatel.</i>

BRD - SRN

Landeshauptstadt (zemské hlavní město)

Hlavní město spolkového státu, nespadá pod žádný okres, právně je to běžné město. Je jich celkem 16 (viz kapitola Územní a administrativní členění).

Die Hauptstadt des Bundeslandes, eine kreisfreie Stadt, rechtlich handelt sich um eine normale Stadt. Es gibt insgesamt 16 Landeshauptstädte (siehe Kapitel Gebiet und administrative Gliederung).

Hauptstadt (hlavní město)

Berlin

ČR - CZ

Statutární město (Statutarstadt)

In CZ gibt es insgesamt 27 Statutarstädte, einschließlich Prag, diese sind im Gemeindegesetz aufgeführt. Ihr Gebiet ist in Stadtbezirke oder Stadtteile unterteilt, die über eigene lokale Verwaltungsorgane verfügen.

V ČR je jich celkem 27, vč. Prahy. Jsou uvedené v zákoně o obcích. Jejich území se člení na městské obvody nebo části, které mají vlastní orgány samosprávy.

Krajské město (Bezirksstadt)

Die Hauptstadt des Bezirkes, es gibt insgesamt 13 Bezirksstädte (siehe Kapitel Gebiet und administrative Gliederung). Hier sind die Entscheidungsgremien der Region, die regionalen staatlichen Organe und die regionalen Komponenten der staatlichen Organe angesiedelt.

Hlavní město kraje, je jich celkem 13 (viz kapitola Územní a administrativní členění). Sídli zde rozhodující orgány kraje, krajské státní orgány a krajské složky státních orgánů.

Hlavní město (Hauptstadt)

Prag / Praha

Statek Bernard v Královském Poříčí /
Gutshof Bernard in Königswarth

Einteilung der Gemeinden nach Umfang der Aufgaben / Rozdělení obcí dle rozsahu úkolů

BRD - SRN

Kreisangehörige Gemeinden (obce spadající pod určitý okres)

Je to většina obcí v SRN. Vykonnávají samostatnou působnost (např. územní plánování) a také omezenou část přenesené působnosti (např. evidence obyvatel).

Es ist die Mehrheit der Kommunen in der BRD. Sie nehmen sowohl einen eigenen Wirkungskreis (z. B. Planungshoheit) als auch eingeschränkten Bereich, übertragenen Wirkungskreis, (z. B. Einwohnermeldewesen) wahr.

Kreisfreie Gemeinden (obce nespádající pod žádný okres)

Většinou se jedná o velká města, jsou ve všech spolkových zemích s výjimkou Sárska, nejsou součástí žádného okresu. Kromě úkolů obcí, spadajících pod určitý okres, vykonávají ještě funkce příslušející zemskému okresu (např. stavební povolení).

Meistens sind es größere Städte, gibt es mit Ausnahme des Saarlandes in allen Bundesländern, sie sind nicht Bestandteil eines Landkreises. Neben den Aufgaben der kreisangehörigen Gemeinden erfüllen sie auch Aufgaben des Landkreises (z.B. Baugenehmigungen).

Große Kreisstädte (velká okresní města)

Jedná se o města spadající pod určitý okres. Jsou na ně přeneseny další úkoly státní správy.

Es handelt sich um kreisangehörige Städte. Ihnen wurden zusätzliche Aufgaben der Staatsverwaltung übertragen.

ČR - CZ

Obce s pověřeným úřadem (Gemeinden mit beauftragtem Gemeindeamt)

Sie haben einen größeren übertragenen Wirkungskreis als andere Gemeinden. Sie nehmen im Rahmen von Sondergesetzen auch weitere Aufgaben der staatlichen Verwaltung für andere Gemeinden in einem bestimmten Verwaltungsbezirk wahr.

Mají širší rozsah výkonu státní správy než ostatní obce. Vykonnávají zvláštní úkoly státní správy v rozsahu svěřeném zvláštními zákony i pro ostatní obce v určeném správním obvodu.

ORP = obce s rozšířenou působností (Gemeinden mit erweitertem Wirkungskreis)

Teilweise vergleichbar mit der Großen Kreisstadt. Sie sind eine Zwischenstufe übertragener Selbstverwaltungsbefugnisse zwischen Regionen und Gemeinden. Ihr Verwaltungsbereich ist im Verzeichnis der in der Umgebung liegenden Gemeinden festgelegt. Neben übertragenen Selbstverwaltungsbe-fugnissen nehmen sie weitere Aufgaben der staatlichen Verwaltung wahr und zwar auch für andere Gemeinden in bestimmten Verwaltungsbezirken.

Jsou mezičlánkem přenesené působnosti samosprávy mezi kraji a obcemi. Jejich správní obvod je dán územím obcí ležících v jejich okolí. Vedle přenesené působnosti vykonávají další úkoly státní správy v rozsahu svěřeném zvláštními zákony i pro ostatní obce v určeném správním obvodu.

BRD - SRN

Verwaltungsgemeinschaft (Správní společenství)

V SRN se obce slučují do tzv. Verwaltungsgemeinschaft (mj. v Bavorsku, Sasku, Durynsku). Toto společenství tvoří několik okolních obcí z jednoho zemského okresu. Jedna obec (tzv. „vykonávající obec“ – erfüllende Gemeinde) na sebe přebírá úkoly ostatních obcí. Společenství nemá způsobilost k právním úkonům.

In der BRD schließen sich Kommunen zu sog. Verwaltungsgemeinschaften (u.a. in Bayern, Sachsen, Thüringen) zusammen. Eine Verwaltungsgemeinschaft besteht aus mehreren benachbarten Gemeinden eines Landkreises. Eine Gemeinde (erfüllende Gemeinde) nimmt die Aufgaben für die anderen mit wahr. Ist nicht selbst rechtsfähig.

ČR - CZ

Svazky obcí (Gemeindeverbände)

Gemeinden schließen sich zum Zweck der gegenseitigen Zusammenarbeit, des Schutzes und der Förderung ihrer gemeinsamen Interessen zusammen. Die Gebiete dieser Gemeinden müssen nicht unmittelbar aneinandergrenzen. Diese Verbände werden üblicherweise als Mikroregionen bezeichnet und sind Körperschaften des öffentlichen Rechts. Sie sind rechtsfähig.

Obce se spojují za účelem vzájemné spolupráce, ochrany a prosazování svých společných zájmů. Území těchto obcí spolu nemusí přímo sousedit. Tyto svazky se většinou nazývají mikroregiony a jsou veřejnoprávní korporací. Mají právní subjektivitu.

BRD - SRN

Bürgermeister (starosta)

- Je volen přímo občany na období 5–10 let (dle spolkové země, např. Bavorsko, Durynsko 6 let, Sasko 7 let).
- Řídí obecní úřad a zastupuje obec navenek, předsedá zastupitelstvu obce.
- Nemůže jej odvolat obecní rada.
- Uvolněný/neuvolněný – v závislosti na velikosti a rozhodnutí obce.
- *Er wird von den Bürgern direkt für einen Zeitraum von 5-10 Jahren (je nach Bundesland, z.B. Bayern, Thüringen 6 Jahre, Sachsen 7 Jahre) gewählt.*
- *Er leitet die Gemeindeverwaltung und vertritt die Gemeinde nach außen, er ist der Vorsitzende des Gemeinderats.*
- *Er ist vom Gemeinderat nicht abberufbar.*
- *Hauptberuflich oder ehrenamtlich – je nach Größe und Festlegung der Gemeinde*

Gemeinderat (v přímém překladu obecní rada)

Základní orgán, který spravuje obec. Má 8–80 členů dle velikosti obce + starosta, je volen občany na kratší období než starosta (4–6 let). Stojí v pozici starostovy protiváhy. Má obdobné pravomoci jako české zastupitelstvo.

Er ist Hauptverwaltungsorgan der Gemeinde. Hat 8-80 Mitglieder je nach Größe der Gemeinde + Bürgermeister, wird von den Bürgern für einen Zeitraum von 4-6 Jahren (kürzer als Bürgermeister) gewählt. Er ist ein Gegengewicht zu dem Bürgermeister. Der Gemeinderat hat vergleichbare Befugnis wie die tschechische Gemeindevertretung.

ČR - CZ

Starosta (Bürgermeister)

- Er wird durch die Gemeindevertretung für einen Zeitraum von 4 Jahren gewählt (gleicher Zeitraum wie bei der Gemeindevertretung).
- Er ist in seiner Funktion gegenüber der Gemeindevertretung verantwortlich. Er vertritt die Gemeinde nach außen.
- Er ist von der Gemeindevertretung widerruflich.
- Er ernennt und entlässt den Geschäftsleiter des Gemeindeamtes.
- Hauptberuflich oder ehrenamtlich – entscheidet Gemeindevertretung.
- *Je volen zastupitelstvem z řad jeho členů na 4 roky.*
- *Je ze své funkce odpovědný zastupitelstvu. Zastupuje obec navenek.*
- *Může jej odvolat zastupitelstvo obce.*
- *Jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu.*
- *Uvolněný/neuvolněný starosta – o tom rozhoduje zastupitelstvo obce.*

Obecní zastupitelstvo (Gemeindevertretung)

Hat 5-55 Mitglieder je nach Größe der Gemeinde. Sie entscheidet über Angelegenheiten des eigenen Wirkungskreises der Gemeinde. Sie verabschiedet den Gemeindehaushalt, erlässt Gemeindegesetze, richtet die Gemeindepolizei und gemeinnützige Organisationen der Gemeinde ein. Sie setzt immer den Finanz- und Rechnungsprüfungsausschuss ein. Sie hat vergleichbare Befugnisse wie der deutsche Gemeinderat.

Má 5–55 členů podle velikosti obce. Voleno občany na 4 roky. Rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce. Schvaluje rozpočet, vydává vyhlášky obce, zřizuje městskou policii a příspěvkové organizace obce. Zřizuje finanční a kontrolní výbor. Má téměř stejné pravomoci jako německá obecní rada.

BRD - SRN

Ausschüsse (výbory)

Pomocné orgány obecní rady, zřizuje je obecní rada a přenášá na ně úkoly ze své působnosti. Složení výboru musí odpovídat politickému rozložení sil v obecní radě.

Die Hilfsorgane des Gemeinderats, bildet der Gemeinderat und überträgt Aufgaben auf diese. Die Zusammensetzung des Ausschusses muss dem politischen Stärkeverhältnis im Gemeinderat entsprechen.

ČR - CZ

Rada obce (der Rat der Gemeinde)

Das Exekutivorgan der Gemeinde, hat 5 – 11 Mitglieder, wird nur in den Gemeinden gewählt, die in der Gemeindevertretung mehr als 15 Mitglieder haben. Der Rat ist der Gemeindevertretung gegenüber verantwortlich. Der Rat setzt sich aus dem Bürgermeister, dem stellvertretenden Bürgermeister und weiteren aus der Gemeindevertretung gewählten Mitgliedern zusammen. Aufgaben - Anträge für die Sitzung der Gemeindevertretung, die Sicherstellung der Umsetzung der Beschlüsse der Gemeindevertretung, die Bewirtschaftung genehmigter Haushaltsmittel. Befugnisse – der Erlass der Gemeindeverordnungen, die Zuständigkeiten im Gemeindeamt zu bestimmen, die Ressorts des Gemeindeamtes einzurichten.

Výkonný orgán obce, má 5–11 členů, volí se u obcí, které mají v zastupitelstvu více jak 15 členů, rada je odpovědná zastupitelstvu. Radu tvoří starosta, místostarosta a další členové volení z řad zastupitelstva. Úkoly – návrhy pro jednání zastupitelstva, zajišťuje plnění usnesení zastupitelstva, hospodaření obce podle schváleného rozpočtu. Oprávnění – vydávat nařízení obce, rozdělit pravomoci v obecním úřadu, zřizovat odbory obecního úřadu.

Výbory zastupitelstva (Ausschüsse)

Beratungsorgane, die von der Gemeindevertretung gebildet sind und ihr gegenüber für ihre Tätigkeit verantwortlich sind. Ein Finanz- und Kontrollausschuss ist zwingend einzurichten.

Poradní orgány zřízené zastupitelstvem a jemu jsou odpovědné za svoji činnost. Povinně je zřizován finanční a kontrolní výbor.

BRD - SRN

ČR - CZ

Obecní úřad (Gemeindeamt)

Das Gemeindeamt (Gemeindeverwaltung) besteht aus dem Bürgermeister, dem stellvertretenden Bürgermeister, dem Geschäftsleiter des Gemeindeamts und Gemeindebediensteten. Das Gemeindeamt wird vom Bürgermeister geleitet. Es nimmt die Aufgaben wahr, die ihm von der Gemeindeverwaltung oder vom Rat der Gemeinde, übertragen wurden.

Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta, tajemník a zaměstnanci obce. V čele obecního úřadu je starosta. Plní úkoly uložené zastupitelstvem nebo radou.

Stellung des Beamten

Postavení úředníka

In beiden Ländern gibt es sowohl Staatsbedienstete – Beamte, als auch die „üblichen“ Arbeitnehmer der Gemeindeämter.

Die **Staatsbediensteten / Beamte** stehen in einem öffentlich-rechtlichen Dienstverhältnis zu ihrem Dienstherrn, also der Gemeinde, und ein Streikrecht besteht nicht.

Die zweite Gruppe sind **Beschäftigte der öffentlichen Verwaltung** (Gemeinden), die ein Arbeitsverhältnis auf der Grundlage eines Arbeitsvertrags nach dem Arbeitsgesetzbuch (CZ) oder dem Bürgerlichen Gesetzbuch (BRD) haben.

UNTERSCHIEDE:

Die Beamten in CZ müssen eine **Behördenprüfung** bestehen.

In der BRD ist eine klare Qualifikationsvorgabe für den öffentlichen Dienst definiert. Darüber hinaus gibt es ein sogenanntes **Laufbahnprinzip**, was bedeutet, dass ein Beamter eine vorgegebene Laufbahn absolvieren muss. Nach Durchlaufen der Probe- und Wartezeit wird das Beamtenverhältnis auf ein Verhältnis auf Lebenszeit umgewandelt. Dies bedeutet, dass er nur im Falle eines schweren Dienstvergehens entlassen werden kann.

V obou zemích existují jak státní zaměstnanci – úředníci, tak i „běžní“ zaměstnanci obecních úřadů.

Státní **zaměstnanci / úředníci** jsou ve služebním poměru vůči svému zaměstnavateli, tedy obci, a nemají právo na stávku.

Druhou skupinou jsou **zaměstnanci veřejné správy** (obcí), kteří mají uzavřený pracovní poměr na základě pracovní smlouvy dle zákoníku práce (ČR) nebo občanského zákoníku (SRN).

ROZDÍLY:

Státní úředníci v ČR musí složit úřednické zkoušky.

V SRN je definován jasný kvalifikační požadavek pro výkon veřejné služby. Dále zde existuje tzv. kariérní systém, což znamená, že úředník musí absolvovat přesně daný kariérní postup. Po uplynutí zkušební a čekací doby se služební poměr stává trvalým, doživotním. To znamená, že může dostat výpověď pouze při závažném porušení výkonu práce.

Schulsystem / Školství

Wie in den anderen Kapiteln ist es auch beim Schulsystem schwierig, einen einfachen Vergleich anzufertigen. In der Tschechischen Republik gibt es ein einheitliches Schulsystem, aber in der BRD nicht. In Deutschland hat jedes Bundesland ein eigenes Schulsystem.

Stejně jako v ostatních kapitolách je obtížné provést jednoduché srovnání obou zemí v oblasti školství. V České republice je jednotný vzdělávací systém, ale v Německu ne. Je to tím, že v Německu má každá spolková země svůj vlastní systém školství.

Allgemeine Unterschiede / Obecné rozdíly

BRD - SRN	CZ - ČR
Známky 1–6 (Note 1–6)	Note 1–5 (Známky 1–6)
Dětské jesle 0,5–3 roky (Kindertageseinrichtung – Kita, 0,5–6/7 Jahre)	x
Základní škola 1.–4. ročník (Grundschule 1.–4. Jahrgang)	Grundschule 1.–9. Jahrgang (Základní škola 1.–9. ročník)
Hlavní škola/střední škola 5.–9./10. ročník (Hauptschule/Mittelschule 5.–9./10. Jahrgang)	x
Reálná škola 5.–10. ročník (Realschule 5.–10. Jahrgang)	x
Gymnázium 5.–13. ročník Gymnasium (5.–12./13. Jahrgang)	Gymnasium mehrjähriges 6./8.–13. Jahrgang Gymnasium vierjähriges 10.–13. Jahrgang (Gymnázium víceleté 6./8.–13. ročník Gymnázium čtyřleté 10.–13. ročník)
* Mittlerer Schulabschluss = zkouška po ukončení 10. ročníku	x

ROČNÍK JAHRGANG	ČR (CZ)	BRD (SRN)				
	Univerzita / Vysoká škola = Universität / Hochschule	Universität/ Hochschule = Univerzita/ Vysoká škola				
13	Střední škola / Gymnázium = Mittel- und Fachschule/ Gymnasium (Abitur/Maturita)	Berufliche Oberschule= Střední odborná škola		Fachschule= Vyšší odborná škola	Berufliche Oberschule	
12		Gymnasium (Oberstufe) = Gymnázium (vyšší třídy) (Maturita/ Abitur)		Berufsfachschule = Odborná škola bez praxe		
11	Odborné učiliště= Berufsschule (Berufsaabschluss/ Výuční list)			Berufsfachschule = Odborná škola s praxí		
10				Wirtschafts- sschule= Ekonická škola (Mittlerer Schulabschluss*)		
9	Základní škola = Grundschule			Realschule = Reálná škola (Mittlerer Schulabschluss*)		
8				Gymnasium = Gymnázium (Mittlerer Schulabschluss*)		
7				Mittelschule / Realschule= Střední / Reálná škola		
6				Mittelschule= Střední škola (Mittlerer Schulabschluss*)		
5				Grundschule = Základní škola		
4						
3						
2						
1					Materská škola = Kindergarten	

Kleines Wörterbuch

Deutsch	Tschechisch
Abschlussbericht	závěrečná zpráva
Abteilung des Stadtamtes	odbor městského úřadu
Adresse des dauerhaften Aufenthaltes	adresa místa trvalého pobytu
amtlich beglaubigte Unterschrift	úředně ověřený podpis
Amtsstunden	úřední hodiny
Amtstafel	úřední deska
Änderung der Adresse	změna adresy
Anmeldung der Eheschließung	dotazník k uzavření manželství
Anmeldung eines Baus beim Bauaufsichtsamt/ Baubeginnsanzeige	ohlášení stavebnímu úřadu/oznámení o zahájení stavby
Anmeldung zur Krankenversicherung	příhláška k nemocenskému pojištění
Anmeldung zur Rentenversicherung	příhláška k důchodovému pojištění
Antrag	žádost
Antragsteller	žadatel
Arbeitnehmer, Arbeitnehmerin	zaměstnanec, zaměstnankyně
Arbeitserlaubnis	pracovní povolení
Arbeitsgesetzbuch	zákoník práce
Arbeitslosigkeit	nezaměstnanost
Aufenthalt	pobyt
Aufenthaltskarte für Ausländer	průkaz o povolení k pobytu cizince
Auskunftsrecht	právo na informace
Ausländer, Ausländerin	cizinec, cizinka
Aussetzung des Verfahrens	přerušení řízení
Auszug aus dem Gewerberegister	výpis ze živnostenského rejstříku
Bau	stavba
Bauamt	stavební úřad
Baubeseitigungsgenehmigung	povolení odstranění stavby
Baugenehmigung	stavební povolení
Bauleiter	stavbyvedoucí
berechtigte Person	oprávněná osoba
Berufsqualifikation	profesní kvalifikace
Berufung	odvolání
Berufungsverfahren/ Widerspruchsverfahren	odvolací řízení
Bescheinigung über den vorübergehenden Aufenthalt	potvrzení o přechodném pobytu
Beschwerde	stížnost
Bestätigung der Echtheit der Unterschrift	ověření pravosti podpisu
Bestätigung über den Wohnortwechsel	potvrzení o změně místa trvalého pobytu

Deutsch	Tschechisch
Bestellung	objednávka
Betreiber	provozovatel
Betriebserlaubnis	povolení provozu
Betriebsstätte	provozovna
Bevollmächtigter	zmocněnec
Bezirk	kraj
Bezirkstag	krajské zastupitelstvo
Bezirkstagspräsident	hejtman
Bundesland	spolková země
Bürger, Bürgerin	občan, občanka
Bürgermeister, Bürgermeisterin	starosta, starostka
Bußgeld	pokuta
Datenpostfach (dient zur Zustellung elektronischer Dokumente in Tschechien, für Behörden und einige juristische sowie natürliche Personen ist es obligatorisch)	datová schránka (slouží k doručování elektronických dokumentů v ČR, je povinný pro úřady a některé právnické a fyzické osoby)
Datenschutzbeauftragter	pověřenec pro ochranu osobních údajů
Dauer der Gültigkeit eines des Personalausweises	doba platnosti osobního dokladu
dauerhafter Aufenthalt	trvalý pobyt
den Aufenthaltsort melden	ohlásit místo pobytu
Deponie	skládká
E-Anmeldestelle	E-podatelná
Ehemann, Ehefrau	manžel, manželka
Eigentumsrecht	vlastnické právo
eine Erlaubnis beantragen	požádat o povolení
Einverständnis des Eigentümers	souhlas vlastníka
Einverständnis mit der Nutzung eines Baus oder einer baulichen Anlage	souhlas s užíváním stavby
Einwohnermeldeverzeichniss	registr obyvatel
elektronische Amtstafel	elektronická úřední deska
Emission	emise
Emissionsauflagen	emisní požadavky
Emissionsmessstation	stanice měření emisí
Entscheidung	rozhodnutí
Fahrerlaubnis	řidičské oprávnění
Fahrplan	jízdní řád
Fahrzeugarten	druhy vozidel
fachliche Eignung	odborná způsobilost
Familienstand	rodinný stav
Finanzausschuss	finanční výbor
Förderbezug	čerpání dotace
Förderempfänger	příjemce dotace
Förderung	dotace
fremdsprachiges Formular	cizojazyčný formulář
Frist	lhůta

Deutsch	Tschechisch
Führerschein	řidičský průkaz
Gebührenmarke	kolek (kolková známka)
Geburtsnummer (Identifikationsnummer Personen in der Tschechischen Republik, in der das Geburtsdatum angegeben ist)	rodné číslo (Identifikační číslo osob v ČR, ve kterém je uvedeno datum narození)
Geburtsurkunde	rodný list
Gemeinde	obec
Gemeinde/Stadamt	obecní/městský úřad
Gemeindegesezt	zákon o obcích
Gemeinderat/Stadtrat	rada obce/rada města
Gemeindevertretung	zastupitelstvo obce
Gemeindevertretungssitzung	zasedání zastupitelstva
Genehmigung der technischen Leistungsfähigkeit des importierten Fahrzeugs	schvalování technické způsobilosti dovezeného vozidla
Gesetzliche Frist	zákonná lhůta
gesetzlicher Vertreter	zákonný zástupce
Geschäftsleiter, Geschäftsleiterin	tajemník, tajemnice
Gewerbe	živnost
Gewerbeamt	živnostenský úřad
Gewerbeanzeige	ohlášení živnosti
Gewerbeerlaubnis	živnostenské oprávnění
Gewerbegesetz	živnostenský zákon
Gewerberegister	živnostenský rejstřík
Gewerbeschein	průkaz živnostenského oprávnění
Gewerbetreibender	živnostník
große Kreisstadt	velké okresní město
Grundeigentümer	majitel pozemku
Grundschule	základní škola
Grundstück des Eigentümers	pozemek vlastníka
Gültigkeit	platnost
Gutachten	odborný posudek
Halterwechsel des Straßenfahrzeugs	změna vlastníka silničního vozidla
Handelsfirma	obchodní firma
Haushalt	rozpočet
Heiratsurkunde	oddací list
Identifikationsdaten	identifikační údaje
Identifikationsnummer einer Person	identifikační číslo osoby (IČO)
Identitätsnachweis	prokázání totožnosti
Identitätsnachweis	průkaz totožnosti
Identitätsprüfung	ověření totožnosti
internationaler Führerschein	mezinárodní řidičský průkaz
juristische Person	právnícká osoba
Kanzler	kancleř
Katasteramt	katastrální úřad
Katasterauszug	výpis z katastru nemovitostí
Katastergebiet	katastrální území
Kaufvertrag	kupní smlouva
Kennteichen	registrační značka
Kind	dítě
Kindergarten	mateřská škola

Deutsch	Tschechisch
Kläranlage	čistiřna odpadních vod
Kollaudationsbewilligung	kolaudační souhlas
Kollaudationsverfahren	kolaudační řízení
Kontaktstelle	kontaktní místo
Kontrollausschuss	kontrolní výbor
kreisfreie Stadt, Stadtkreis	město bez příslušnosti ke konkrétnímu okresu, městský okres
Landrat	okresní rada (ten, ta)
Landratsamt	okresní úřad
Leistungstermin	termín plnění
Markt	městys
Melderegister	evidence obyvatel
Mieter	nájemce
Mietvertrag	nájemní smlouva
Müll	odpad
Nachweis	doklad
natürliche Person	fyzičká osoba
Niederschrift über die Eheschließung	protokol o uzavření manželství
Notar	notář
Öffentliche Verhandlung	veřejné projednání
Öffentlicher Nahverkehr	místní hromadná doprava
Personalausweis	občanský průkaz
personenbezogene Daten	osobní údaje
Personenstandsregister	matriční kniha
Personenstandsurkunde	matriční doklad
Pflichtversicherung	povinné pojištění
PIN-Code	PIN kód
Präsident	prezident
Premierminister	premiér
Presse	tisk
Pressekonzferenz	tisková konference
Pressemitteilung	tisková zpráva
Pressesprecher, Pressesprecherin	tiskový mluvčí, tisková mluvčí
Projektdokumentation	projektová dokumentace
qualifizierte elektronische Signatur	kvalifikovaný elektronický podpis
Regierung	vláda
Regierungsbezirke	Vládní oblasti (něco jako české kraje, můžou to však být kraje, okresy i obce podle jednotlivých spolkových zemí, jsou pouze v pěti spolkových zemích – Bádensko-Virtembersko, Bavorsko, Hesensko, Sasko, Severní Porýní-Vestfálsko) jedná se o jednotky zemské (státní) správy – dekoncentrované orgány
Register der Straßenfahrzeuge	registr silničních vozidel
Rechnung	faktura
Rechtskraft	právní moc
Reisepass	cestovní pas

Malý slovníček

Deutsch	Tschechisch	Čeština	Němčina
Selbstständige	osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ)	adresa místa trvalého pobytu	Adresse des dauerhaften Aufenthaltes
Selbstständige Erwerbstätigkeit	samostatná výdělečná činnost	bezpečnostní přestávka bydliště	Sicherheitspause Wohnort
Schule	škola	centrální registr řidičů	Zentrales Fahrerregister
Sicherheitspause	bezpečnostní přestávka	cestovní pas	Reisepass
Sitz	sídlo	cizinec, cizinka	Ausländer, Ausländerin
Sozialversicherung	sociální zabezpečení	cizojazyční formulář	fremdsprachiges Formular
Staat	stát	čerpání dotace	Förderbezug
Staatsbürgerschaft	státní občanství	čistírna odpadních vod	Kläranlage
Stadt	město	daňové identifikační číslo	Steuernummer
Stadtamt	městský úřad	datová schránka (slouží k doručování elektronických dokumentů v ČR, je povinná pro úřady a některé právníké a fyzické osoby)	Datenpostfach (dient zur Zustellung elektronischer Dokumente in Tschechien, für Behörden und einige juristische sowie natürliche Personen ist es obligato- risch)
Stadtvertretung	zastupitelstvo města	dítě	Kind
Standesamt	matrika	doba platnosti osobního dokladu	Dauer der Gültigkeit eines des Personalausweises
Stellungnahme	vyjádření	doklad	Nachweis
Sterbeurkunde	úmrtní list	doprava	Verkehr
Steuernummer	daňové identifikační číslo	doručovací adresa	Zustelladresse
Strafregister	rejstřík trestů	dotace	Förderung
Strafregisterauszug	výpis z evidence trestů	dotazník k uzavření manželství	Anmeldung der Eheschließung
Technische Prüfstelle	STK (stanice technické kontroly)	druhy vozidel	Fahrzeugarten
Treibstoff	pohonné hmoty	elektronická úřední deska	elektronische Amtstafel
Umweltschutz	ochrana životního prostředí	emise	Emission
Unterbrechung des Gewerbes	přerušeni živnostenského oprávnění	emisní požadavky	Emissionsauflagen
Unternehmer	podnikatel	E-podatelná	E-Anmeldestelle
verantwortlicher Vertreter	odpovědný zástupce	evidence obyvatel	Melderegister
Verfahrensbeteiligter	účastník řízení	faktura	Rechnung
Verhandlung	jednání	finanční výbor	Finanzausschuss
Verkäufer	prodejce	fyzická osoba	natürliche Person
Verkehr	doprava	hejtman	Bezirkstagspräsident
Vermieter	pronajímatel	identifikační číslo osoby (IČO)	Identifikationsnummer einer Person
Versicherung	pojištění	identifikační údaje	Identifikationsdaten
Verwalter	správce	jednání	Verhandlung
Verwaltungsgebühr	správní poplatek	jízdní řád	Fahrplan
Verwaltungsgemeinschaft	správní společenství	kancléř	Kanzler
Verwaltungsverfahren	správní řízení	katastrální úřad	Katasteramt
Vollmacht	plná moc	katastrální území	Katastergebiet
Vorladung	předvolání	kolaudační řízení	Kollaudationsverfahren
vorübergehender Aufenthalt	přechodný pobyt	kolaudační souhlas	Kollaudationsbewilligung
Wertstoffhof	sběrný dvůr	kolek (kolková známka)	Gebührenmarke
Wirksamkeit	účinnost	kontaktní místo	Kontaktstelle
Wohnort	bydliště	kontrolní výbor	Kontrollausschuss
Wohnsitzanmeldeformular	příhlašovacím lístek k trvalému pobytu	kraj	Bezirk
Zentrales Fahrerregister	centrální registr řidičů	krajské zastupitelstvo	Bezirkstag
Zeugenaussage	svědecká výpověď		
Zustelladresse	doručovací adresa		
Zweiter Bürgermeister	místostarosta		

Čeština	Němčina
kupní smlouva	Kaufvertrag
kvalifikovaný elektronický podpis	qualifizierte elektronische Signatur
lhůta	Frist
majitel pozemku	Grundeigentümer
manžel, manželka	Ehemann, Ehefrau
mateřská škola	Kindergarten
matriční doklad	Personenstandsurkunde
matriční kniha	Personenstandsregister
matrika	Standesamt
město	Stadt
město bez příslušnosti ke konkrétnímu okresu, městský okres	kreisfreie Stadt, Stadtkreis
městský úřad	Stadtamt
městys	Markt
mezinárodní řidičský průkaz	internationaler Führerschein
místní hromadná doprava	Öffentlicher Nahverkehr
místostarosta	Zweiter Bürgermeister
nájemce	Mieter
nájemní smlouva	Mietvertrag
nezaměstnanost	Arbeitslosigkeit
notář	Notar
občan, občanka	Bürger, Bürgerin
občanský průkaz	Personalausweis
obec	Gemeinde
obecní/městský úřad	Gemeinde/Stadtamt
obchodní firma	Handelsfirma
objednávka	Bestellung
odbor městského úřadu	Abteilung des Stadtamtes
odborná způsobilost	fachliche Eignung
odborný posudek	Gutachten
oddací list	Heiratsurkunde
odpad	Müll
odpovědný zástupce	verantwortlicher Vertreter
odvolací řízení	Berufungsverfahren / Widerspruchsverfahren
odvolání	Berufung
ohlásit místo pobytu	den Aufenthaltsort melden
ohlášení stavebnímu úřadu/oznámění o zahájení stavby/	Anmeldung eines Baus beim Bauaufsichtsamt/ Baubeginnsanzeige/
ohlášení živnosti	Gewerbeanzeige
ochrana životního prostředí	Umweltschutz
okresní rada (ten, ta)	Landrat
okresní úřad	Landratsamt
oprávněná osoba	berechtigte Person
osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ)	Selbstständige
osobní údaje	personenbezogene Daten
ověření pravosti podpisu	Bestätigung der Echtheit der Unterschrift
ověření totožnosti	Identitätsprüfung
PIN kód	PIN-Code
platnost	Gültigkeit

Čeština	Němčina
plná moc	Vollmacht
pobyt	Aufenthalt
podnikatel	Unternehmer
pohonné hmoty	Treibstoff
pojištění	Versicherung
pokuta	Bußgeld
potvrzení o přechodném pobytu	Bescheinigung über den vorübergehenden Aufenthalt
potvrzení o změně místa trvalého pobytu	Bestätigung über den Wohnortwechsel
pověřenec pro ochranu osobních údajů	Datenschutzbeauftragter
povinné pojištění	Pflichtversicherung
povolení odstranění stavby	Baubeseitigungsgenehmigung
povolení provozu pozemek vlastníka	Betriebserlaubnis Grundstück des Eigentümers
požádat o povolení	eine Erlaubnis beantragen
pracovní povolení	Arbeitserlaubnis
právní moc	Rechtskraft
právnícká osoba	juristische Person
právo na informace	Auskunftsrecht
premiér	Premierminister
prezident	Präsident
prodejce	Verkäufer
profesní kvalifikace	Berufsqualifikation
projektová dokumentace	Projektdokumentation
prokázání totožnosti	Identitätsnachweis
pronajímatel	Vermieter
protokol o uzavření manželství	Niederschrift über die Eheschließung
provozovatel	Betreiber
provozovna	Betriebsstätte
průkaz o povolení k pobytu cizince	Aufenthaltskarte für Ausländer
průkaz totožnosti	Identitätsnachweis
průkaz živnostenského oprávnění	Gewerbebeschein
předvolání	Vorladung
přechodný pobyt	vorübergehender Aufenthalt
přerušení řízení	Aussetzung des Verfahrens
přerušení živnostenského oprávnění	Unterbrechung des Gewerbes
příhláška k důchodovému pojištění	Anmeldung zur Rentenversicherung
příhláška k nemocenskému pojištění	Anmeldung zur Krankenversicherung
příhlašovací lístek k trvalému pobytu	Wohnsitzanmeldeformular
příjemce dotace	Förderempfänger
rada obce/rada města	Gemeinderat/Stadtrat
registr obyvatel	Einwohnermeldeverzeichnis
registr silničních vozidel	Register der Straßenfahrzeuge

Čeština	Němčina
registrační značka	Kennteichen
rejstřík trestů	Strafregister
rodinný stav	Familienstand
rodné číslo (identifikační číslo osob v ČR, ve kterém je uvedeno datum narození)	Geburtsnummer (Identifikationsnummer Personen in der Tschechischen Republik, in der das Geburtsdatum angegeben ist)
rodný list	Geburtsurkunde
rozhodnutí	Entscheidung
rozpočet	Haushalt
řidičské oprávnění	Fahrerlaubnis
řidičský průkaz	Führerschein
samostatná výdělečná činnost	Selbstständige Erwerbstätigkeit
sběrný dvůr	Wertstoffhof
schvalování technické způsobilosti dovezeného vozidla	Genehmigung der technischen Leistungsfähigkeit des importierten Fahrzeugs
sídlo	Sitz
skládka	Deponie
sociální zabezpečení	Sozialversicherung
souhlas s užíváním stavby	Einverständnis mit der Nutzung eines Baus oder einer baulichen Anlage
souhlas vlastníka	Einverständnis des Eigentümers
spolková země	Bundesland
správce	Verwalter
správní poplatek	Verwaltungsgebühr
správní řízení	Verwaltungsverfahren
správní společenství	Verwaltungsgemeinschaft
stanice měření emisí	Emissionsmessstation
starosta, starostka	Bürgermeister, Bürgermeisterin
stát	Staat
státní občanství	Staatsbürgerschaft
stavba	Bau
stavbyvedoucí	Bauleiter
stavební povolení	Baugenehmigung
stavební úřad	Bauamt
stížnost	Beschwerde
STK (stanice technické kontroly)	Technische Prüfstelle
svědecká výpověď	Zeugenaussage
škola	Schule
tajemník, tajemnice	Geschäftsleiter, Geschäftsleiterin
termín plnění	Leistungsstermin
tisk	Presse
tisková konference	Pressekonferenz
tisková zpráva	Pressemitteilung
tiskový mluvčí, tisková mluvčí	Pressesprecher, Pressesprecherin
trvalý pobyt	dauerhafter Aufenthalt
účastník řízení	Verfahrensbeteiligter

Čeština	Němčina
účinnost	Wirksamkeit
úmrtní list	Sterbeurkunde
úředně ověřený podpis	amtlich beglaubigte Unterschrift
úřední deska	Amtstafel
úřední hodiny	Amtsstunden
velké okresní město	große Kreisstadt
veřejné projednání	Öffentliche Verhandlung
vláda	Regierung
vládní oblasti (něco jako české kraje, můžou to však být kraje, okresy i obce podle jednotlivých spolkových zemí, jsou pouze v pěti spolkových zemích – Bádensko-Virtembersko, Bavorsko, Hesensko, Sasko, Severní Porýní-Vestfálsko) jedná se o jednotky zemské (státní) správy – dekoncentrované orgány	Regierungsbezirke
vlastnické právo	Eigentumsrecht
vyjádření	Stellungnahme
výpis z evidence trestů	Strafregistrauszug
výpis z katastru nemovitostí	Katastrerauszug
výpis ze živnostenského rejstříku	Auszug aus dem Gewerberegister
základní škola	Grundschule
zákon o obcích	Gemeindgesetz
zákoník práce	Arbeitsgesetzbuch
zákonná lhůta	Gesetzliche Frist
zákonný zástupce	gesetzlicher Vertreter
zaměstnanec, zaměstnankyně	Arbeitnehmer, Arbeitnehmerin
zasedání zastupitelstva	Gemeindevertretungssitzung
zastupitelstvo města	Stadtvertretung
zastupitelstvo obce	Gemeindevertretung
závěrečná zpráva	Abschlussbericht
změna adresy	Änderung der Adresse
změna vlastníka silničního vozidla	Halterwechsel des Straßenfahrzeugs
zmocněnec	Bevollmächtigter
žadatel	Antragsteller
žádost	Antrag
živnost	Gewerbe
živnostenské oprávnění	Gewerbeerlaubnis
živnostenský rejstřík	Gewerberegister
živnostenský úřad	Gewerbeamt
živnostenský zákon	Gewerbegesetz
živnostník	Gewerbetreibender

Bad Lobenstein

Vydal Mikroregion Sokolov - východ
Lázeňská 114, 357 41 Královské Poříčí
Telefon: +420 352 669 596
E-mail: sokolov.vychod@seznam.cz
www.sokolov-vychod.cz
ŘÍJEN 2022

